

1982/83:121

Fredagen den 15 april

Kl. 09.00

Förhandlingarna leddes av förste vice talmannen.

1 § Justerades protokollet för den 7 innevarande månad.

2 § Upplästes följande inkomna skrivelse:

Till riksdagen

Härmed anhåller jag om ledighet från uppdraget som riksdagsledamot fr. o. m. den 1 t. o. m. den 31 maj på grund av enskilda angelägenheter.

Stockholm den 14 april 1983

Karin Nordlander

Kammaren biföll denna anhållan.

Förste vice talmannen anmälde att *Margó Ingvardsson* (vpk) skulle tjänstgöra som ersättare för Karin Nordlander.

3 § Föredrogs och hänvisades

Proposition

1982/83:171 till jordbruksutskottet

4 § Föredrogs och hänvisades

Motionerna

1982/83:2354 till socialförsäkringsutskottet

1982/83:2355 till näringsutskottet

1982/83:2356–2358 till justitieutskottet

5 § På förslag av förste vice talmannen beslöt kammaren kl. 09.01 att ajournera sina förhandlingar till kl. 15.00, då de till dagens bordläggning anmälda utskottsbetänkandena väntades föreligga.

6 § Förhandlingarna återupptogs kl. 15.00 under ledning av andre vice talmannen.

7 § Anmäldes och bordlades

Motion

1982/83:2359 av *Sven-Erik Nordin m. fl.*

Ändringar i lagen (1963:633) om biskopsval, lagen (1970:940) om kyrkliga kostnader och lagen (1970:939) om förvaltning av kyrklig jord (prop. 1982/83:152)

8 § Anmäldes och bordlades

Finansutskottets betänkanden

1982/83:33 Vissa datafrågor samt anslag till statlig rationalisering och revision, m. m. (prop. 1982/83:100 delvis)

1982/83:35 Betalningar till och från staten

1982/83:36 Verkställd granskning av riksgäldskontorets förvaltning (redog. 1982/83:13 och 1982/83:20)

1982/83:37 Anslag för budgetåret 1983/84 till riksdagens revisorer och deras kansli (prop. 1982/83:100 delvis)

Justitiekammarens betänkanden

1982/83:25 Anslag till kriminalvården (prop. 1982/83:100 delvis)

1982/83:26 Villkorlig frigivning och kriminalvård i frihet m. m. (prop. 1982/83:85)

1982/83:27 Ändringar i utlämningslagstiftningen och den nordiska verkstäl-
lighetslagstiftningen (prop. 1982/83:91)

1982/83:28 Ändring i lagen om immunitet och privilegier i vissa fall. m. m.
(prop. 1982/83:104)

Lagutskottets betänkanden

1982/83:24 Vissa familjerättsliga frågor

1982/83:33 Ändring i patentlagen m. m. (prop. 1982/83:67)

Utrikesutskottets betänkanden

1982/83:18 Baltiska invandrars dubbla medborgarskap

1982/83:19 Erkännande av Demokratiska sahariska arabrepubliken m. m.

Försvarsutskottets betänkande

1982/83:8 Tillgång till uppgifter angående innehav av militära vapen

Socialutskottets betänkande

1982/83:24 Anslag inom socialdepartementets verksamhetsområde, såvitt
avser övrig sjukvård m. m. (prop. 1982/83:100 delvis)

Kulturutskottets betänkande

1982/83:23 Anslag till kyrkliga ändamål (prop. 1982/83:100 delvis)

Utbildningsutskottets betänkande

1982/83:20 Det obligatoriska skolväsendet m. m. (prop. 1982/83:100 delvis)

Jordbruksutskottets betänkanden

1982/83:28 Ändring i lagen om skyddsåtgärder vid olyckor i atomanläggningar m. m. (prop. 1982/83:114)

1982/83:29 Vattenföreningssavgift (prop. 1982/83:87)

Näringsutskottets betänkande

1982/83:31 Marknadsföringen av modersmjölksersättning

Civilutskottets betänkanden

1982/83:23 Anslag till länsstyrelserna m. m. (prop. 1982/83:100 delvis)

1982/83:24 Anslag till lokala skattemyndigheterna och kronofogdemyndigheterna m. m. (prop. 1982/83:100 delvis)

9 § Meddelande om interpellationer

Meddelades att följande interpellationer framställdes

den 15 april

1982/83:118 av *Thorbjörn Fälldin* (c) till statsministern om åtgärder mot arbetslösheten:

Strävandena att förverkliga alla människors rätt till arbete ställer särskilt stora krav på den inhemska politiken när hela världen drabbats av en svår internationell kris.

Den grundläggande förutsättningen för att bekämpa arbetslösheten är att se till att kapital och andra materiella resurser liksom människornas kunskaper och engagemang utnyttjas. Därför måste politikens grundläggande inriktning vara en aktiv näringspolitik på en socialt och miljömässigt reglerad marknadsekonomisk grund, en särskild satsning på de små och medelstora företagen, en aktiv regionalpolitik och en hög arbetsmarknadspolitisk beredskap.

Den inriktningen av politiken bröts brutalt genom regeringsskiftet 1982. Regeringspolitiken ger inte det nödvändiga utrymmet för offensiva och varaktiga åtgärder mot arbetslösheten. Småföretags- och regionalpolitiken avstannar. Satsningen på inhemska energikällor – skogsavfall – är halvhjärtad. Den enskilda initiativkraften knäcks genom hotet av kollektiva löntagarfonder.

Arbetslöshetsstatistiken för mars talar sitt tydliga språk. Nedanstående tabell* visar att arbetslösheten ökat med 0,5 % och ungdomsarbetslösheten med 1,3 % i förhållande till mars 1982.

Nr 121

Fredagen den
15 april 1983

*Meddelande om
interpellationer*

Fredagen den
15 april 1983

*Meddelande om
interpellationer*

(alla uppgifter i 1 000-tal)	Mars 1983	Feb 1983	Mars 1982
I arbetskraften	4 327	4 347	4 301
Sysselsatta	4 178	4 191	4 177
Arbetslösa, total	149	155	124
Arbetslösa %	3,4 %	3,6 %	2,9 %
Arbetslösa ungdomar 16-24 år	47	49	41
Arbetslösa %	7,3 %	7,6 %	6,0 %

* Källa: SCB (AKU) och AMS

Dessa siffror skall ses i perspektiv av att den internationella konjunkturen nu är bättre än för ett år sedan.

I viktiga avseenden synes regeringen vara på väg in i en återvändsgränd när det gäller att bekämpa arbetslösheten. Av statistiken att döma ger nuvarande politik sämre resultat än den som tillämpades för ett år sedan. Utan en samlad strategi för att pressa ner budgetunderskotten, så kommer dessa obönhörligen att öka dramatiskt. Vi riskerar därmed att successivt försämma våra möjligheter att bekämpa arbetslösheten.

Mot bakgrund av det anförda vill jag till statsministern ställa följande fråga:

Vilka politiska åtgärder avser regeringen vidta för att bringa ned arbetslösheten?

1982/83:119 av *Hans Göran Franck* (s) till statsrådet Mats Hellström om den internationella vapenhandeln, m. m.:

Värdet av den internationella handeln med krigsmateriel har under 1970-talet ökat med ca 500 %. USA:s andel av världshandeln med krigsmateriel beräknas till 43 % och Sovjetunionens till 28 % under 1970-talet. Nya initiativ måste sättas in mot denna våldsamma ökning av vapenförsäljningen. Det är viktigt för att uppnå varaktig fred i världen, och för att minska riskerna för mänsklighetens utplåning.

Rustningsindustrin runt om i världen har gjort enorma vinster på grund av den väldiga upprustningen och den växande vapenhandeln. Rustningsindustrierna har blivit maktfaktorer både nationellt och internationellt. I vissa länder har intressegemenskap mellan rustningsindustrin, militärledning och politiker utvecklat sig till ett militärindustriellt komplex som av nationella orsaker bidrar till fortsatt upprustning. Det finns ingen internationellt betryggande registrering av vapenhandeln. Insynen i och kontrollen över rustningsindustrin och vapenhandeln är därför helt otillräcklig.

Av stor betydelse är att de svenska bestämmelserna för krigsmaterielexport tillämpas mycket restriktivt. Det måste på allt sätt förhindras att svensk materiel kommer till användning i väpnade konflikter eller där risk finns därför. Svensk materiel får inte heller utnyttjas där den kan bli använd för att undertrycka mänskliga rättigheter. Vidareförsäljning av svensk krigsmateriel till länder som inte uppfyller våra bestämmelser måste på allt sätt förhindras.

År 1976 uppgick vår krigsmaterielexport till 502 milj. kr. Det betyder att

vapenexportens andel i procent av totalexporten då var 0,62 %. Den har därefter successivt ökat och uppgick 1980 till 2 078 milj. kr. eller 1,59 % av totalexporten. År 1981 uppgick krigsmaterielexporten till 1 697 milj. kr. eller 1,17 % av totalexporten. Det finns dock ingen anledning att tro att denna minskning kommer att bli långvarig. Snarare tyder både ekonomiska och politiska omständigheter på att den svenska krigsmaterielexporten kommer att öka utöver 1980 års rekord, om inga åtgärder vidtas.

På grund av vad som här anförts får jag ställa följande frågor till utrikeshandelsministern:

1. Hur bedömer utrikeshandelsministern omfattningen av den internationella vapenförsäljningen och riskerna för att den ytterligare kommer att öka?

2. Avser regeringen att ta något nytt initiativ i syfte att öka insynen av och kontrollen över den internationella handeln med krigsmateriel och världens rustningsindustrier?

3. Vilka åtgärder är regeringen beredd att vidta för att begränsa den svenska exporten av krigsmateriel?

4. Är den svenska kontrollen över vapenexporten, särskilt den s. k. reexporten, tillräcklig?

5. Kommer regeringen att tillsammans med statistiska centralbyrån eller på annat sätt publicera årliga sammanställningar över den svenska krigsmaterielexporten för att därigenom öka allmänhetens insyn?

10 § Meddelande om frågor

Meddelades att följande frågor framställdes

den 15 april

1982/83:427 av *Ulla Tillander* (c) till kommunikationsministern om upprustning av vissa järnvägssträckor i Skåne:

Det bör ligga i statsmakternas intresse att man får en ur samhällsekonomisk synpunkt lämplig avvägning mellan spårbunden trafik och landsvägs- trafik.

I årets budgetproposition framhålls att om en huvudman vill upprätthålla fortsatt persontrafik på en nedläggningshotad bandel, ankommer det på statsmakterna att ställa upp med erforderliga resurser i form av bl. a. investeringar. Staten föreslås också stå för kapitalkostnaderna, vilket innebär att man får ett delat kostnadsansvar vid fortsatt persontrafik.

I Malmöregionen har man utrett kostnaderna för ett återupptagande av lokaltågstrafik mellan Malmö och Trelleborg och på sträckan Malmö-Lomma-Kävlinge. Det visar sig emellertid att kostnaderna blir orimligt höga, främst på grund av att kommunerna själva får bekosta erforderliga investeringar i infrastrukturen.

Nr 121

Fredagen den
15 april 1983

*Meddelande om
frågor*

Med hänvisning till vad jag här har anfört vill jag ställa följande fråga:

Avser kommunikationsministern medverka till att nödvändig upprustning sker av bansträckningarna Malmö-Trelleborg och Malmö-Lomma-Kävlinge, så att lokaltågstrafik kan bedrivas på de båda linjerna?

1982/83:428 av *Alf Wennerfors* (m) till civilministern om utbildningen av högre chefer inom den statliga sektorn:

Anser statsrådet att chefsförsörjningen och den pågående utbildningen av högre chefer är tillfredsställande och tillräcklig inom den statliga sektorn?

1982/83:429 av *Pär Granstedt* (c) till kommunikationsministern om postverkets service i glesbygd:

I glesbygden förekommer att en liten lanthandel också fungerar som glesbygdspostställe. Uppdraget att fungera som postställe kan i många fall vara en förutsättning för att lanthandeln skall kunna fortsätta driften. Ett exempel på detta förhållande är lanthandeln och poststället på Oaxen i Södertälje kommuns skärgård. Postverket har en strävan att dra in sådana postställen och ersätta dem med lantbrevbärning. Man motiverar sitt handlande med att det ger en lägre kostnad utan att postservicen försämrans. Effekten på annan service ingår uppenbarligen inte i postverkets bedömning.

Vilken hänsyn till effekten på annan glesbygdsservice anser statsrådet att postverket bör ta när man överväger nedläggning av postställen i glesbygd?

1982/83:430 av *Paul Lestander* (vpk) till industriministern om tidpunkten för behandling av visst ärende om lokaliseringsstöd:

Tillverkning av lättklinker i Arjeplog är ett industriprojekt som övervägts sedan lång tid tillbaka. Det finns en seriös intressent som vill starta produktionen. Vad som nu fattas är ett beslut från regeringen beträffande den ansökan om lokaliseringsstöd som finns inlämnad sedan en tid tillbaka. Ett ytterligare uppskjutande av detta beslut kan leda till att intressenten tvingas överge projektet och att en konstruktiv industrisatsning i Norrbotten omintetgörs.

Jag vill mot denna bakgrund fråga industriministern:

Vilka är orsakerna till att beslut i frågan har dröjt, och när kommer beslut att fattas?

11 § Kammaren åtskildes kl. 15.01.

In fidem

Nr 121

Fredagen den
15 april 1983

BENGT TÖRNELL

/Solveig Gemert